

§ 162

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnosta koskien murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnattua perhevalmennusta

HEL 2019-002708 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnosta koskien murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnattua perhevalmennusta:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa perhevalmennuksen järjestämistä murrosikäisten nuorten vanhemmille eri toimijoiden yhteistyönä. Yläasteelle siirtyminen (7. luokka) voisi olla hyvä ajankohta valmennukselle peruskouluikäisten arkiympäristöön sovitettuna palveluna ja niin, että nuoret ovat myös itse osallisia. Koulu ja koulujen oppilashuolto ovat keskeisiä nuoria ja heidän vanhempiaan tavoittavia tahoja, mitkä mahdollistaisivat murrosikäisten perhevalmennuksen toteuttamisen kouluympäristössä.

Vanhemmuuden tukeminen on osa monen eri toimijan perustehtävää. Kouluterveydenhuollossa tehtävää toteutetaan erityisesti 1., 5., 7. ja 8. luokan terveystarkastuksissa, joihin vanhemmat kutsutaan mukaan. Vanhemmilla on halutessaan mahdollisuus osallistua muillakin luokka-asteilla toteutettaviin terveystarkastuksiin. Lisäksi koulun oppilashuolto tukee osaltaan vanhempien kasvatustyötä.

Kasvatus- ja perheneuvonta on sosiaalihuollon kohdennettua palvelua, jonka voimavarat on mitoitettu sen mukaan. Jos perheillä ilmenee lisätuen tarvetta nuoren kasvatukseen ja kehitykseen liittyen, kasvatus- ja perheneuvonta tarjoaa tukea 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille. Perheneuvolan ja perhekeskuksen työntekijät voivat jalkautua koulussa järjestettävään perhevalmennukseen esittelemään perheiden tueksi saatavilla olevia palveluja.

Syksyllä 2018 on alkanut uutena palveluna 11–16-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille kohdennettu lapsiperheiden sosiaaliohjaus. Erityisen tuen sosiaalityön palveluja on tarjolla 0–17-vuotiaille lapsille ja perheille sekä lastensuojelun asiakkaille lastensuojelun palveluja 20 vuoteen asti. Lisäksi Perheentuki-sivustoa voidaan hyödyntää esimerkiksi tarjoamalla tukea eri aiheista videoiden muodossa. Kolmannen sektorin vaikiintuneet toimijat kuten Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Väestöliitto tuottavat runsaasti tutkimusperäistä materiaalia ja digitaalisia palveluja teini-ikäisten lasten vanhemmuuden tueksi. Järjestöjen toteuttama

verkkoympäristöön viety perhevalmennus voisi soveltua tälle kohde-ryhmälle. Koulu ympäristönä mahdollistaa saman ikäisten nuorten vanhempien kokoamisen yhteen. Perhevalmennuksen suunnittelu tulee toteuttaa yhdessä koulun opiskeluhuollon, nuorten ja vanhempien kanssa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Murrosikäisten vanhemmille sekä nuorille suunnattu perhevalmennus voi tukea perheen sisäistä vuorovaikutusta ja vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia."

Käsittely

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään jäsen Sandra Hagmanin ehdotuksen mukaisesti: Lausunnon kolmannesta kappaleesta poistetaan viimeinen virke: "Perheneuvolan ja perhekeskuksen työntekijät eivät voi kuitenkaan osallistua yleisesti kaikille murrosikäisten vanhemmille suunnattuun valmennukseen." Virke korvataan seuraavalla virkkeellä: "Perheneuvolan ja perhekeskuksen työntekijät voivat jalkautua koulussa järjestettävään perhevalmennukseen esittelemään perheiden tueksi saatavilla olevia palveluja."

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, Perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: (09) 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Tuula Salmivaara-Pesonen, Kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: (09) 310 46013
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorteva Johanna, toivomusponsi, Kvsto 27.2.2019, asia 16

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnosta koskien murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnattua perhevalmennusta:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa perhevalmennuksen järjestämistä murrosikäisten nuorten vanhemmille eri toimijoiden yhteistyönä. Yläasteelle siirtyminen (7. luokka) voisi olla hyvä ajankohta valmennukselle peruskouluikäisten arkiympäristöön sovitettuna palveluna ja niin, että nuoret ovat myös itse osallisia. Koulu ja koulujen oppilashuolto ovat keskeisiä nuoria ja heidän vanhempiaan tavoittavia tahoja, mitkä mahdollistaisivat murrosikäisten perhevalmennuksen toteuttamisen kouluympäristössä.

Vanhemmuuden tukeminen on osa monen eri toimijan perustehtävää. Kouluterveydenhuollossa tehtävää toteutetaan erityisesti 1., 5., 7. ja 8. luokan terveystarkastuksissa, joihin vanhemmat kutsutaan mukaan. Vanhemmilla on halutessaan mahdollisuus osallistua muillakin luokka-asteilla toteutettaviin terveystarkastuksiin. Lisäksi koulun oppilashuolto tukee osaltaan vanhempien kasvatustyötä.

Kasvatus- ja perheneuvonta on sosiaalihuollon kohdennettua palvelua, jonka voimavarat on mitoitettu sen mukaan. Jos perheillä ilmenee lisätuen tarvetta nuoren kasvatukseen ja kehitykseen liittyen, kasvatus- ja perheneuvonta tarjoaa tukea 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille. Perheneuvolan ja perhekeskuksen työntekijät eivät voi kuitenkaan osallistua yleisesti kaikille murrosikäisten vanhemmille suunnattuun valmennukseen.

Syksyllä 2018 on alkanut uutena palveluna 11–16-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille kohdennettu lapsiperheiden sosiaaliohjaus. Erityisen tuen sosiaalityön palveluja on tarjolla 0–17-vuotiaille lapsille ja perheille sekä lastensuojelun asiakkaille lastensuojelun palveluja 20 vuoteen asti. Lisäksi Perheentuki-sivustoa voidaan hyödyntää esimerkiksi tarjoamalla tukea eri aiheista videoiden muodossa. Kolmannen sektorin vakiintuneet toimijat kuten Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Väestöliitto tuottavat runsaasti tutkimusperäistä materiaalia ja digitaalisia palveluja teini-ikäisten lasten vanhemmuuden tueksi. Järjestöjen toteuttama verkkoympäristöön viety perhevalmennus voisi soveltua tälle kohderyhmälle. Koulu ympäristönä mahdollistaa saman ikäisten nuorten vanhempien kokoamisen yhteen. Perhevalmennuksen suunnittelu tulee toteuttaa yhdessä koulun opiskeluhuollon, nuorten ja vanhempien kanssa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentä-

13.08.2019

Asia/6

minen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Murrosikäisten vanhemmille sekä nuorille suunnattu perhevalmennus voi tukea perheen sisäistä vuorovaikutusta ja vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Johanna Nuortevan tekemään toivomusponn-teen 30.8.2019 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, Perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: (09) 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Tuula Salmivaara-Pesonen, Kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: (09) 310
46013
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorteva Johanna, toivomusponsi, Kvsto 27.2.2019, asia 16

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.06.2019 § 210

HEL 2019-002708 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää ehdotusta murrosikäisten vanhemmille tarjottavasta perhevalmennuksesta kannatettavana, mutta kaupungin koko huomioiden myös haastavana. Päävastuu perhevalmennuksen toteuttamisesta tulisi olla perhekeskuksilla, joiden kautta vanhemmuuden tuki on tarkoitus jatkossa pääosin järjestää. Oppilas- huollon toimijat ovat käytettävissä valmennuksen suunnittelussa. Lau-

13.08.2019

takunta kannattaa kolmannen sektorin toimijoiden mukaan ottamista perhevalmennuksen suunnitteluun ja toteutukseen.

Lautakunta toteaa, että mallia olisi luontevinta pilotoida ensin jollakin perusopetusalueella ja siltä pohjalta laatia koko kaupunkiin sovellettava toimintamalli. Toteutuksessa olisi tarkoituksenmukaista hyödyntää esimerkiksi perusopetuspalveluissa jo kokeilussa olevaa Resetti-toimintamallia.

Vanhemmuuden tukeminen on osa monen eri toimijan perustehtävää. Koulujen oppilashuolto ja nuorisopalvelut ovat keskeisiä nuoria ja heidän vanhempiaan tavoittavia tahoja. Perhevalmennus käsitteenä viittaa useimmiten aivan pienten lasten vanhemmille tarjottavaan ryhmämuotoiseen tukeen. Ajoittain on eri puolilla maata kokeiltu myös murrosikäisten lasten vanhemmille tarjottavaa perhevalmennusta. Näistä kokeiluista on saatu pääosin myönteisiä tuloksia.

Siirtyminen 7. vuosiluokalle voisi olla hyvä ajankohta eri toimijoiden yhteistyönä toteutettavalle perhevalmennukselle. Verkkoympäristöön viety perhevalmennus saattaisi soveltua osalle kohderyhmästä. Murrosiässä olevien lasten vanhemmuus on vaativaa ja ajoittain myös voimavaroja kuluttavaa. Vanhemmat hakevat toisiltaan spontaania tukea, ja koulun oppilashuolto tukee yksittäisiä vanhempia kasvatustehtävässä. Koulujen vanhempainilloissa käsitellään ajoittain murrosikään liittyvää tematiikkaa asiantuntijoiden johdolla, mutta kyse on yksittäisistä tilaisuuksista eikä pitkäkestoisesta valmennuksesta. Kouluissa on paljon vaihtelua siinä, miten teemaa käsitellään ja onko paikalla koulun ulkopuolisia asiantuntijoita. Olisikin hyvä toteuttaa yhtenäisen suunnitelman ja mallin mukaisesti esimerkiksi koulutusta ja keskustelutilaisuuksia kaikissa kaupungin kouluissa osana vanhempainiltoja.

Perheiden osallisuuden vahvistaminen on noussut esille koulujen kehittämistoiminnassa. Lukuvuonna 2018–2019 kahdessa peruskoulussa on pilotoitu Resetti-toimintamallia. Resetti-toiminnalla tiivistetään kodin ja koulun yhteistyötä konkreettisten suunnitelmien, taitojen opetteluun ja lapsen läheisten aikuisten tiivistetyn yhteistoiminnan avulla. Toiminnassa hyödynnetään useita eri menetelmiä, erityisesti myönteisen käytöksen vahvistamisen menetelmät, yhteistoiminnallinen ongelmanratkaisu ja perhekoulun periaatteet. Tavoitteena on lisätä yhteistä ymmärrystä lapsen tilanteesta sekä löytää uusia ratkaisumalleja, vahvistaa yhteistoimintaa paikallisissa verkostoissa sekä samanaikaisesti paikallisella tasolla tukea perheiden eri palvelujen integroitumista. Resetti-toimintamallin kokeilua on tarkoitus laajentaa lukuvuonna 2019–2020 yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vaikka Resetti-toimintamalli auttaa osin vanhempia kasvatustyössä, ei se korvaa perhevalmennusta. Luontevia tahoja perhevalmennuksen toteuttamiseen ovat perhekeskukset yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Vaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Murrosikäisten vanhemmille sekä nuorille suunnattu perhevalmennus tukee perheen sisäistä vuorovaikutusta, vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia.

Myös valmisteilla olevan hyvinvointisuunnitelma 2019–2021 kokoaa ja ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä Helsingissä. Hyvinvointisuunnitelmaan on valittu painopisteiden mukaisia kaupunkiyhteisiä toimenpiteitä sekä tietoon perustuen vaikuttavia toimenpiteitä kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelman rakentamisessa ja tavoitteiden sekä toimenpiteiden suunnittelussa on huomioitu laajasti yhdenvertaisuutta, ihmisoikeuksia, tasa-arvoa ja osallisuutta.

Suunnitelman mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaupungin eri toimialojen yhteistyössä toteuttamaa yksilöön, perheeseen, yhteisöihin, väestöön ja näiden elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa. Tärkeitä kumppaneita ovat myös kolmannen sektorin toimijat sekä kaupunkilaiset.

Käsittely

18.06.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Fatim Diarra: Tekstissä kappale: Siirtyminen 7. vuosiluokalle voisi olla hyvä ajankohta eri toimijoiden yhteistyönä toteutettavalle perhevalmennukselle. Verkkoympäristöön viety perhevalmennus saattaisi soveltua osalle kohderyhmästä. Murrosiässä olevien lasten vanhemmuus on vaativaa ja ajoittain myös voimavaroja kuluttavaa. Vanhemmat hakevat toisiltaan spontaania tukea, ja koulun oppilashuolto tukee yksittäisiä vanhempia kasvatustehtävässä. Koulujen vanhempainilloissa käsitellään ajoittain murrosikään liittyvää tematiikkaa asiantuntijoiden johdolla, mutta kyse on yksittäisistä tilaisuuksista eikä pitkäkestoisesta valmennuksesta.

Tähän lisäys kappaleen loppuun:

13.08.2019

Asia/6

Kouluissa on paljon vaihtelua siinä, miten teemaa käsitellään ja onko paikalla koulun ulkopuolisia asiantuntijoita. Olisikin hyvä toteuttaa yhteisen suunnitelman ja mallin mukaisesti esimerkiksi koulutusta ja keskustelutilaisuuksia kaikissa kaupungin kouluissa osana vanhempainiltoja.

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Fatim Diarran vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Heidi Roponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi
Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 18.06.2019 § 146

HEL 2019-002708 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

18.06.2019 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Hannu Tuomisen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, Perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: (09) 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Tuula Salmivaara-Pesonen, Kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: (09) 310 46013
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi